

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	algtekst
Jõustumise kp:	11.03.2023
Avaldamismärge:	RT I, 01.03.2023, 4

Välja kuulutanud
Vabariigi President
16.02.2023 otsus nr 260

Kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seadus

Vastu võetud 13.02.2023

Kriminaalmenetluse seadustikustehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 490 tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Käesolevas jaotises sätestatud kohaldatakse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelises üleandmismenetluses isiku loovutamisel küsimustes, mis ei ole reguleeritud Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelises kaubandus- ja koostöölepingus (ELT L 149, 30.04.2021, lk 10–2539) ja Euroopa Liidu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelises üleandmismenetlust käsitlevas lepingus (ELT L 292, 21.10.2006, lk 2–19).”;

2)paragrahvi 492 lõike 1 sissejuhatavast lauseosast jäetakse välja tekstiosa „lisaks käesoleva seadustiku §-s 436 sätestatule”;

3)paragrahvi 492 lõike 1 punkt 4 ja lõike 2 punkt 7 tunnistatakse kehtetuks;

4)paragrahvi 492 lõiget 1 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:

„5) on alust arvata, et abi taotletakse isiku süüdistamiseks või karistamiseks tema rassi, rahvuse, usuliste või poliitiliste tõekspidamiste pärast või kui isiku seisund võib halveneda mõnel nimetatud põhjusel.”;

5)paragrahvi 492 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Eesti Vabariik ei või keelduda rahvusvahelisest koostööst Euroopa Liidu liikmesriigiga põhjusel, et Eestis ei ole kehtestatud sama liiki maksu või lõivu või samasugust maksu-, tolli- või rahavahetuskorraldust kui taotlevas riigis.”;

6)paragrahvi 492 lõike 2 punktis 1 asendatakse tekstiosa „käesoleva seadustiku §-s 436” sõnadega „käesolevas paragrahvis”;

7)paragrahvi 492 lõiget 2 täiendatakse punktiga 8 järgmises sõnastuses:

„8) vahistamismäärus on tehtud vangistuse täitmiseks Eesti kodaniku suhtes või Euroopa Liidu liikmesriigi kodaniku suhtes, kellel on Eestis alaline elamisõigus, ja Eesti kohustub vangistust vastavalt oma riigisisesele õigusele ise täitma.”;

8)paragrahvi 492 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Eesti kodaniku suhtes, kellel on Eestis alaline elukoht, või Euroopa Liidu liikmesriigi kodaniku suhtes, kellel on Eestis alaline elamisõigus, võib kriminaalmenetluse ajaks loovutamisel seada tingimuseks, et isikule liikmesriigis mõistetav karistus tuleb täita Eesti Vabariigis.”;

9)paragrahvi 493 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „loovutatud” sõnadega „või Eesti poolt loovutatud”;

10)paragrahvi 493 lõikes 4 asendatakse sõnad „taotluse võib rahuldada” sõnadega „taotlus rahuldatakse”;

11)paragrahvi 493 lõiget 5 täiendatakse pärast esimest lauset lausega järgmises sõnastuses:

„Otsus laiendamise kohta tehakse 30 päeva jooksul taotluse Eestisse saabumisest arvates.”;

12)paragrahvi 494 lõike 1 sissejuhatavat lauseosa täiendatakse pärast sõna „riigile” sõnadega „seoses kuriteoga, mis pandi toime enne isiku loovutamist”;

13)paragrahvi 494 lõike 1 punktis 1 asendatakse sõnad „isikul oli võimalus” sõnadega „isik ei ole kasutanud võimalust”;

14)paragrahvi 494 lõike 1 punktis 2 asendatakse sõna „loovutamise” tekstiosaga „loovutamisega käesoleva seadustiku § 493 lõike 2 punkti 5 kohaselt”;

15)paragrahvi 494 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku edasi loovutamise taotlus vaadatakse kohtu poolt läbi nõuetele vastava taotluse kohtusse saabumisest viie päeva jooksul. Otsus edasi loovutamise kohta tehakse 30 päeva jooksul nõuetele vastava taotluse Eestisse saabumisest arvates.”;

16)paragrahvi 499 lõikest 3 jäetakse välja tekstiosa „ja teatatakse võimalusest nõustuda loovutamisega. Antud nõusolekust ei saa loobuda”;

17)paragrahvi 499 täiendatakse lõigetega 3¹ ja 3² järgmises sõnastuses:

„(3¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt loovutamishistuse otsustamiseks korraldataval istungil küsib kohus isiku seisukohta loovutamise nõustumise kohta. Antud nõusolekust ei saa loobuda.

(3²) Kui isik on käesoleva paragrahvi lõike 3¹ kohaselt teatanud loovutamise nõustumisest, võib kohus loovutamishistuse otsustamisega samal ajal otsustada Rahvusvahelise Kriminaalpolitsei Organisatsiooni (Interpol) kaudu esitatud vahistamistaotluse või Schengeni infosüsteemis oleva tagaotsimisteate alusel ka käesoleva seadustiku §-s 502 sätestatud järgides loovutamise.”;

18)paragrahvi 499 lõike 4 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Isikut teavitatakse, et tal on kinnipidamisest alates õigus tasuta õigusabile ja tõlgi abile nii täitvas kui ka taotlevas riigis.”;

19)paragrahvi 499 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Kui isik soovib kaitsjat taotlevas riigis, kus kaitsjat ei ole veel nimetatud, teavitab prokuratuur sellest soovist kohe taotleva riigi pädevat asutust. Taotleva riigi poolt edastatud teave selles riigis kaitsja nimetamise tingimuste kohta edastatakse kohe isikule.”;

20)paragrahvi 499 lõiget 5 täiendatakse pärast sõna „vabastada” tekstiosaga „, välja arvatud juhul, kui kohus otsustab loovutamise koos loovutamishistuse otsustamisega käesoleva seadustiku § 502 lõike 1 kohaselt”;

21)paragrahvi 502 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Euroopa vahistamismääruse arutamiseks ja isiku loovutamise otsustamiseks korraldatakse kohtuistung, välja arvatud juhul, kui loovutamine otsustatakse samaaegselt loovutamishistusega käesoleva seadustiku § 499 lõike 3² kohaselt.”;

22)paragrahvi 502 lõike 4 punkti 2 täiendatakse pärast sõna „sätestatud” sõnadega „ning küsib isiku seisukohta loovutamise laiendamise ja edasi loovutamise kohta”;

23)paragrahvi 502 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Kohus teeb käesoleva seadustiku §-s 503 sätestatud määruse kümne päeva jooksul pärast isiku loovutamiseks korraldatud kohtuistungit. Kui isik on teatanud loovutamise nõustumisest, teeb kohus käesoleva seadustiku §-s 503 sätestatud määruse kolme päeva jooksul pärast isiku loovutamiseks korraldatud kohtuistungit.”;

24)paragrahvi 502 lõige 7 tunnistatakse kehtetuks;

25)paragrahvi 503 lõike 2 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) kohtuistungil osalenud loovutamismenetlusele allutatud isiku seisukoht enda loovutamise kohta, muu hulgas isiku nõusolek, kui ta on enda loovutamise nõus käesoleva seadustiku § 502 lõike 4 punkti 2 kohaselt”;

26)paragrahvi 503 lõiget 2 täiendatakse punktiga 5¹ järgmises sõnastuses:

„5¹) loovutamise edasilükkamine ja ajutine loovutamine käesoleva seadustiku § 506 lõigete 1 ja 2 alusel”;

27)paragrahvi 504 lõiget 3 täiendatakse pärast esimest lauset lausega järgmises sõnastuses:

„Kui isik on teatanud loovutamiseга nõustumisest, vaadatakse määruskaebus ringkonnakohtus kirjalikus menetluses läbi kolme päeva jooksul arvates asja saabumisest ringkonnakohtusse.”;

28)paragrahvi 504 täiendatakse lõigetega 4¹ ja 4² järgmises sõnastuses:

„(4¹) Euroopa vahistamismääruse täitmiseks pädevad asutused ja Justiitsministeerium peavad loovutamismenetluses oma töö korraldama selliselt, et kohtul oleks võimalik jõuda jõustunud kohtulahendini 10 päeva jooksul, kui isik on teatanud loovutamiseга nõustumisest, ning 60 päeva jooksul, kui isik ei ole teatanud loovutamiseга nõustumisest.

(4²) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 4¹ sätestatud tähtaegadest ei ole erakorralistel asjaoludel võimalik kinni pidada, võib loovutamiso tsuse tegemiseks ettenähtud aeg pikeneda kuni kolmekümne päeva võrra. Loovutamismenetluse tähtaja pikenedes ja selle põhjustest teavitatakse viivitamata taotluse esitajat ja Eurojusti.”;

29)paragrahvi 505 lõike 4 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Üleandmise võib ajutiselt edasi lükata humanitaarsetel põhjustel, sealhulgas loodusõnnetuse korral, või kui on piisav alus arvata, et määruse täideviimine võib ohustada loovutatava elu või tervist.”;

30)paragrahvi 506 lõikes 1 asendatakse sõnad „Justiitsministeerium võib” sõnadega „Kohus võib loovutamist otsustades”;

31)paragrahvi 506 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kohus võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud loovutamise edasilükkamisel otsustada, et isik, kelle loovutamine on edasi lükatud, loovutatakse taotlevale riigile ajutiselt. Sellekohase kirjaliku kokkuleppe taotleva riigiga sõlmib Justiitsministeerium.”;

32)paragrahvi 508³⁶ lõiget 1 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:

„3) Euroopa Liidu liikmesriigi kodanik, kellel on Eestis alaline elamisõigus.”;

33)paragrahvi 508⁷² lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) kui otsus on vastu võetud tegude eest, mida ei pandud toime otsuse teinud välisriigi territooriumil, võib täitev riik sissenõutud rahalise karistuse või rahatrahvi summat vähendada riigisisese õiguse kohaselt sama liiki tegude eest sätestatud rahalise karistuse või rahatrahvi maksimaalse summani.”.

Jüri Ratas
Riigikogu esimees